

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/19/2025
Identifikačné číslo spisu:	6124221792
Dátum vydania rozhodnutia:	11.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124221792.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu JURKI - HAYTON s.r.o., so sídlom Prístavná 2, 821 09 Bratislava, IČO: 31 332 251, zastúpeného ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JURKOVIČOVÁ & PARTNERS s.r.o., so sídlom Domkárska 4, 821 05 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 52 164 683, proti žalovanému L. F., narodenému XX. R. XXXX, s registrovaným trvalým pobytom v T., o zaplatenie 756,16 eura s príslušenstvom, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Okresný súd Trenčín.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 5. augusta 2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že žalobca v zákonom stanovenej lehote podal návrh na pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z. z.“).

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením sporu. Podľa názoru Mestského súdu Bratislava III (ďalej aj „predkladajúci súd“) je na konanie kauzálné príslušný Mestský súd Bratislava IV, keďže sa nejedná o obchodný spor. Zo spisu totiž vyplýva, že nájomnú zmluvu uzatvoril žalovaný dňa 1. novembra 2018 ako fyzická osoba, pravdepodobne na účel bývania. Uvedený názor podporuje aj vyjadrenie OR PZ v Bratislave II (č. 1. 36 spisu), z ktorého vyplýva, že predmet nájmu žalovaného, definovaný v nájomnej zmluve, sa nachádza v ubytovacom zariadení s recepciou (nehnuteľnosť JURKI Dom na Domkárskej č. 4 v Bratislave). Pracovníčka recepcie potvrdila orgánom PZ, že žalovaný v zariadení kedysi býval, avšak už asi 5 rokov

tu nebýva. Skutočnosť, že faktúry boli vystavované na IČO žalovaného, nemá podľa názoru predkladajúceho súdu na právne postavenie sporových strán žiadny vplyv.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) ako súd spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava III a Okresnému súdu Banská Bystrica (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, avšak z iných dôvodov, ako uviedol predkladajúci súd v nesúhlase s postúpením.

4. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

6. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

7. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

8. Podľa § 14 CSP všeobecným súdom fyzickej osoby je súd, v ktorého obvode má fyzická osoba adresu trvalého pobytu.

9. Podľa § 22 CSP na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

10. Podľa § 3 ods. 6 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) sídlom Krajského súdu v Trenčíne je mesto Trenčín; jeho obvod tvoria obvody

- a) Okresného súdu Prievidza,
- b) Okresného súdu Trenčín.

11. Podľa § 2 ods. 24 zákona č. 371/2004 Z. z., sídlom Okresného súdu Prievidza je mesto Prievidza; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Prievidza, Bánovce nad Bebravou a Partizánske. Okresný súd Prievidza má pracoviská v meste Bánovce nad Bebravou a v meste Partizánske.

12. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z., ak platobný rozkaz nebolo možné žalovanému doručiť do vlastných rúk, súd o tom žalobcu upovedomí a vyzve ho, aby v lehote 15 dní navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie vecí podľa Civilného sporového poriadku.

13. Podľa § 10 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z., ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, platobný rozkaz sa zrušuje, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a žalobcu o tom upovedomí. Ak

príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd žalobcu upovedomí o pokračovaní v konaní.

14. Podľa § 2 ods. 2 písm. a) a písm. b) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“) podnikateľom podľa tohto zákona je a) osoba zapísaná v obchodnom registri, b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia.

15. Podľa § 261 ods. 1 OBZ táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

16. Zo spisu vyplýva, že návrh na vydanie platobného rozkazu bol Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej aj „upomínací súd“) doručený už po nadobudnutí účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z. (ďalej len „novela“), ktorou novelou bola s účinnosťou od 1. júna 2023 (o. i.) zavedená kauzálna príslušnosť súdov na konanie v obchodnoprávných sporoch. Mestský súd Bratislava III, ktorému bola vec postúpená z upomínacieho konania podľa § 10 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z., vyslovil nesúhlas s postúpením veci z dôvodu, že nejde o obchodnoprávny spor, na ktorého prejednanie a rozhodnutie by bol kauzálny príslušným súdom.

17. Najvyšší súd SR s poukazom na uvedené konštatuje, že pre rozhodnutie predmetného sporu o príslušnosť bolo zásadné vyriešiť otázku povahy tohto sporu. Vo vzťahu k nastolenej otázke upriamuje pozornosť na to, že žalovaný bol v návrhu na vydanie platobného rozkazu označený ako fyzická osoba uvedením svojho mena, priezviska a dátumu narodenia. Tiež v nájomnej zmluve č. 54/2018/MM zo dňa 1. novembra 2018 (č. 1. 6 a nasl. spisu), ktorú žalobca pripojil k návrhu na vydanie platobného rozkazu (ďalej len „nájomná zmluva“ alebo „zmluva“) je žalovaný nájomca identifikovaný menom, priezviskom, dátumom narodenia, bydliskom, číslom občianskeho preukazu a telefónnym číslom. Avšak na faktúrach, ktoré žalobca (prenajímateľ) rovnako pripojil k návrhu na vydanie platobného rozkazu, a ktorými žalovanému fakturoval nájomné a tzv. energie, je žalovaný identifikovaný miestom podnikania a identifikačným číslom organizácie (ďalej len „IČO“), t. j. ako podnikateľ. Návrh na vydanie platobného rozkazu bol podaný na predpísanom tlačive, kde v časti D (Skutočnosti významné pre rozhodnutie) žalobca vyznačil, že návrhom sa neuplatňuje nárok zo spotrebiteľskej zmluvy alebo z iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a súčasne, že návrhom sa neuplatňuje obchodnoprávny nárok. Výzvou zo dňa 28. februára 2024 (nachádza sa v spise na č. 1. 21) Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „upomínací súd“) vyzval žalobcu, aby v určenej lehote objasnil rozpor medzi jeho tvrdením, že návrhom sa neuplatňuje obchodnoprávny nárok a predloženými faktúrami, z ktorých vyplýva, že boli vystavené na žalovaného, ktorý je identifikovaný ako fyzická osoba - podnikateľ a ktorý podľa údajov živnostenského registra stále aktívne vykonáva podnikateľskú činnosť. Na výzvu upomínacieho súdu žalobca doručil podanie - oprava návrhu na vydanie platobného rozkazu, v ktorom uviedol, že týmto podaním dopĺňa údaje žalovaného o IČO a adresu miesta podnikania, na ktorú mu boli vystavované aj faktúry, ktorých sa týka predmet tohto konania. Následne upomínací súd vydal dňa 18. marca 2024 platobný rozkaz sp. zn. 10Up/232/2024, ktorý sa žalovanému nepodarilo doručiť do vlastných rúk na adresu miesta podnikania zapísanú v živnostenskom registri (Domkárska 197/4, 821 05 Bratislava) a ani na adresu oznámenú žalobcom v návrhu na pokračovanie v konaní (Y. XXXX/XXX, XXX XX F.), kedy zásielka nebola listinne doručená z dôvodu, že adresát je neznámy (viď informáciu o doručovaní na č. 1. 44 spisu). Neúspešné bolo aj doručovanie prostredníctvom mestského úradu v T. (žalovaný má registrovaný trvalý pobyt v Prievdži). Upomínací súd požiadal o doručenie tiež Obvodné oddelenie PZ Ružinov - východ v Bratislave, ktorého riaditeľ v odpovedi na žiadosť o doručenie súdnej zásielky (č. 1. 36 spisu) uviedol, že na adrese Domkárska 197/4, 821 05 Bratislava sa nachádza ubytovacie zariadenie Jurki Hotel, kde bola dotazovaná pracovníčka na recepcii, ktorá uviedla, že menovaný tu kedysi býval, avšak tu nebýva už asi 5 rokov. Z predmetnej odpovede predkladajúci súd vyvodil, že žalovaný nájomnú zmluvu uzatvoril pravdepodobne na účel bývania.

18. Najvyšší súd SR už vo svojom rozhodnutí sp. zn. 6Ndc/15/2019 z 11. decembra 2019, vyslovil, že pre stanovenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva. V okolnostiach toho-ktorého prípadu preto nepôjde o prejudikovanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o kritéria určujúce príslušnosť súdu ako jednej z podmienok

konania. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR, v danom štádiu konania, kedy ešte vo veci neprebehlo riadne dokazovanie, nemožno len na základe obsahu spisu a do neho založených listín dospieť k záveru, že ide o spor s ochranou slabšej strany v zmysle § 290 a nasl. CSP (tzv. individuálny spotrebiteľský spor). Je zrejmé, že sám žalobca považuje predmetný spor za obchodnoprávny, aj keď pôvodne v tlačive návrhu na vydanie platobného rozkazu neidentifikoval osobu žalovaného ako podnikateľa a uplatňovaný nárok ako obchodnoprávny a urobil tak až po výzve upomínacieho súdu (opravou návrhu). Zároveň však vyjadrenie pracovníčky recepcie, na ktoré poukázal predkladajúci súd, nemožno považovať za dôkaz o tom, na aký účel si žalovaný prenajal od žalobcu nebytový priestor v nehnuteľnosti pod názvom JURKI DOM na Domkárskej č. 197/4 v Bratislave, keďže účel nájmu by mal vyplývať predovšetkým zo samotnej nájomnej zmluvy. V posudzovanom prípade z obsahu nájomnej zmluvy, ktorú uzavrel žalobca, v postavení prenajímateľa, so žalovaným ako nájomcom, explicitne nevyplýva, na aký účel si nájomca prenajal nebytový priestor špecifikovaný v článku I. zmluvy. Najvyšší súd SR tak mohol vychádzať len skutočnosti, že žalovaný v čase uzatvorenia predmetnej nájomnej zmluvy bol aktívnym podnikateľom (podnikajúcim na základe živnostenského oprávnenia) a adresu, na ktorej sa nachádza predmet nájmu (nebytový priestor), ohlásil príslušnému živnostenskému úradu ako miesto svojho podnikania, t. j. miesto, z ktorého bude riadiť svoje podnikanie. Pozornosti Najvyššieho súdu SR neuniklo, že v článku V. bode 11 nájomnej zmluvy sa nachádza zmluvné dojednanie, podľa ktorého v priestoroch bytu nie je povolené žiadne podnikanie, avšak predmetné dojednanie nekorešponduje s ostatným obsahom zmluvy, koncipovanej celkom jednoznačne ako zmluva o nájme nebytového priestoru.

19. Na základe uvedeného dospel Najvyšší súd SR k záveru, že v posudzovanom prípade ide (s najväčšou pravdepodobnosťou) o prípad nájomnej zmluvy uzavretej medzi podnikateľmi, keď prenajímateľom je rovnako podnikateľský subjekt (spoločnosť s ručením obmedzeným), ktorý má ako jeden z predmetov podnikania zapísaných v obchodnom registri prenájom nehnuteľností spojený s doplnkovými službami - obstarávateľské služby spojené s prenájomom. Rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR sa ustálila v názore, že spor, ktorého predmetom je peňažné plnenie na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov, uzavretej medzi podnikateľmi a v súvislosti s ich podnikateľskou činnosťou, napĺňa definičné znaky obchodnoprávneho sporu; na konanie v takomto spore je daná kauzálna príslušnosť súdu uvedeného v § 22 CSP (k uvedenému porovnaj uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Ndc/9/2024 z 25. apríla 2024, sp. zn. 6Ndc/13/2024 z 30. mája 2024 a sp. zn. 6Ndc/6/2024 zo 17. júla 2024).

20. Najvyšší súd SR po ustálení povahy prejednávaneho sporu ako sporu obchodnoprávneho - vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy o nájme nebytového priestoru a podriadenie ich záväzkového vzťahu režimu Obchodného zákonníka - pre úplnosť poznamenáva, že v danom spore o príslušnosť došlo k naplneniu predpokladov skúmania kauzálnej príslušnosti v zmysle ustanovenia § 40 CSP, podľa ktorého kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

21. Už v uznesení sp. zn. 9Ndc/12/2020 z 23. septembra 2020 Najvyšší súd SR konštatoval, že pri existencii kauzálnej príslušnosti je miestne príslušným súd, ktorý je zároveň kauzálny príslušný v danej veci. Keďže CSP nemá žiadne špeciálne ustanovenia, podľa ktorých by sa určil kauzálny príslušný súd v prípade, ak nie je zároveň aj miestne príslušným súdom, určujúcim bude, do ktorého obvodu kauzálny príslušného súdu (obvodu krajského súdu) spadá inak všeobecne určený miestne príslušný súd. Kauzálna príslušnosť tak v tomto prípade nahradí miestnu príslušnosť. Z tohto dôvodu treba vychádzať najskôr z ustanovení CSP upravujúcich miestnu príslušnosť súdov a následne určiť, či takto určený miestne príslušný súd je vo veci súčasne aj kauzálny príslušný, prípadne do ktorého obvodu kauzálny príslušného súdu takto určený miestne príslušný súd spadá.

22. V posudzovanom prípade bude do úvahy prichádzať len kritérium adresy trvalého pobytu žalovaného podľa § 14 CSP (všeobecná miestna príslušnosť). Žalovaný má v Registri obyvateľov Slovenskej republiky registrovaný trvalý pobyt v meste T. v okrese Prievidza, ktorý okres patrí do obvodu Okresného súdu Prievidza (§ 2 ods. 24 zákona č. 371/2004 Z. z.). Obvod tohto súdu zároveň patrí do

obvodu Krajského súdu v Trenčíne [§ 3 ods. 6 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z.]. Kauzálné príslušným súdom na konanie v obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Trenčíne je podľa § 22 písm. f) Okresný súd Trenčín. Upomínací súd preto nepostupoval správne, keď na základe návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku spor postúpil Mestskému súdu Bratislava III.

23. Nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je vzhľadom na uvedené dôvodný a na konanie v danom obchodnoprávnom spore je kauzálné príslušný Okresný súd Trenčín.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.